

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 439/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti EUROHESTIA, s. r. o., Jenkovce 123, zastúpenej advokátom JUDr. Sergejom Romžom, Advokátska kancelária, Hrnčiarska 5, Košice, vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 9/2006 a jeho rozsudkom z 31. marca 2011 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 245/2011 a jeho rozsudkom z 25. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti EUROHESTIA, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2014 doručená (9. júna 2014 doplnená) sťažnosť obchodnej spoločnosti EUROHESTIA, s. r. o., Jenkovce 123 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 9/2006 a jeho rozsudkom z 31. marca 2011 a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 245/2011 a jeho rozsudkom z 25. septembra 2013.

Zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj jej doplnenia vyplýva, že napadnutým rozsudkom sp. zn. 5 C 9/2006 z 31. marca 2011 okresný súd zamietol žalobu právnej predchodkyne sťažovateľky – spoločnosti Kermex, s. r. o., Michalovce, Štefana Kukuru 12, Michalovce (ďalej len „žalobkyňa“), ktorá sa domáhala proti súdnemu exekútorovi J. B., Exekučný úrad..., (ďalej len „žalovaný“), náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pri vykonávaní exekúcie.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala žalobkyňa odvolanie. V priebehu odvolacieho konania krajský súd pripustil zámenu účastníkov konania tak, že žalobkyňou sa stala sťažovateľka. O odvolaní krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Co 245/2011 z 25. septembra 2013 tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľky svojimi postupmi a rozhodnutiami tak okresný súd, ako aj krajský súd porušili jej základné právo „*nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“ a právo „*na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“.

Svoje presvedčenie sťažovateľka odôvodnila takto:

„Porušenie práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že o jeho odvolaní rozhodol senát Krajského súdu v Košiciach v inom zložení, v akom tento mal rozhodovať podľa platného rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2013...

V rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 09. 2013, sp. zn.: 1Co/245/2011 sa v jeho záhlaví formálne deklaruje zloženie senátu, ktoré je súladné s personálnym zložením senátu 1Co, podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach platného na rok 2013, teda že vo veci rozhodol JUDr. Peter Tutko ako predseda senátu a JUDr. Ladislav Cakoci a JUDr. Pavol Tkáč ako členovia senátu. Formálne deklarované zloženie odvolacieho senátu však nekorešpondovalo s personálnym zložením senátu, ktorý aj vo veci

reálne rozhodoval na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. 09. 2013. Členom senátu rozhodujúceho o podanom odvolaní nebol, resp. sa ho fyzicky nezúčastnil JUDr. Pavol Tkáč, a to napriek platnému rozvrhu práce, ako aj identifikácii členov senátu v záhlaví písomného vyhotovenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 09. 2013.

Reálne sa verejného zasadnutia senátu ICo Krajského súdu v Košiciach rozhodujúceho dňa 25. 09. 2013, o odvolaní podanom sťažovateľom, zúčastnila iná sudkyňa (sťažovateľ predpokladá a domnieva sa, že mohlo ísť o JUDr. Táňu Veščičiková, ako zastupujúcu členku tohto senátu)...

... samotná... zmena, ako aj vecný dôvod... zmeny v personálnom obsadení príslušného senátu musí byť objektivizovaná vo forme opatrenia či predsedu alebo podpredsedu Krajského súdu. V danom prípade táto zmena nebola objektivizovaná predpísaným spôsobom, a preto sťažovateľ má za to, že k žiadnej formálnej zmene v personálnom zložení senátu rozhodujúceho o jeho podanom odvolaní nedošlo, ale došlo k faktickej zmene bez existencie relevantného vecného dôvodu, a preto táto zmena vykazuje znaky nezákonnosti...

... nezákonnosť pri zmene v personálnom obsadení odvolacieho súdu na Krajskom súde v Košiciach postihuje následné rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach o odvolaní podanom sťažovateľom...

... nezákonnosť v postupe pri personálnom obsadení odvolacieho senátu ICo Krajského súdu v Košiciach zakladá vo svojich dôsledkoch aj neústavnosť napadnutého rozhodnutia pre porušenie označených práv sťažovateľa zaručených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj v čl. 48 ods. 1 Ústavy...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že

„1. Krajský súd v Košiciach, v konaní vedenom pod sp. zn.: ICo/245/2011 a rozsudkom, zo dňa 25. 9. 2013, sp. zn.: ICo/245/2011 porušil základné práva spoločnosti EUROHESTIA, s. r. o., so sídlom v Jenkovciach č. 123, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd v Trebišove, v konaní vedenom pod sp. zn.: 5 C/9/2006 a rozsudkom zo dňa 31. 3. 2011, sp. zn.: 5C/9/2006, porušil základné práva obchodnej spoločnosti

EUROHESTIA, s. r. o., so sídlom v Jenkovciach č. 123, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 25. 9. 2013, sp. zn.: 1Co/245/2011, sa zrušuje.

4. Rozsudok Okresného súdu v Trebišove, zo dňa 31. 3. 2011, sp. zn.: 5C/9/2006, sa zrušuje a prikazuje sa, aby Okresný súd v Trebišove, vo veci znovu konal.“.

Sťažovateľka tiež žiadala, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenie o porušení iných práv, resp. iným subjektom uvedeným v odôvodnení sťažnosti mimo petit návrhu ústavný súd považuje iba za súčasť argumentácie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval za predmet sťažnosti namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 9/2006 a jeho rozsudkom z 31. marca 2011 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 245/2011 a jeho rozsudkom z 25. septembra 2013.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. K namietanému porušeniu práva postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 9/2006 a jeho rozsudkom z 31. marca 2011

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky o porušení jej práva na spravodlivé súdne konanie postupom a rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorý umožňuje ústavnému súdu poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 9/2006-488 z 31. marca 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 245/2011 z 25. septembra 2013.

Ak o ochrane sťažovateľkou označeného práva (na spravodlivé súdne konanie) bol oprávnený konať a aj rozhodol iný všeobecný súd (v danej veci krajský súd), ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu) odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu práva postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 245/2011 a jeho rozsudkom z 25. septembra 2013

Ako z obsahu sťažnosti a hlavne jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 9. júna 2014 vyplýva, sťažovateľka namieta predovšetkým skutočnosť, že o „*odvolaní rozhodol senát Krajského súdu v Košiciach, v inom zložení v akom mal rozhodovať podľa platného rozvrhu práce*“.

Podľa § 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. g) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 240 ods. 1 OSP účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plynie táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

Podľa § 241 ods. 1 písm. a) OSP dovolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237...

Ako z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, ak bola sťažovateľka presvedčená o nesprávnosti zloženia konajúceho druhostupňového súdu, mala možnosť využiť mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom by bol oprávnený konať Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorého povinnosťou je, ak by zistil zásah odvolacieho súdu do základného práva sťažovateľky, poskytnúť tomuto právu (v tomto prípade na spravodlivé súdne konanie) ochranu.

Ústavný súd konštatuje, že v danej veci existoval všeobecný súd, ktorý v rámci svojej ústavou a zákonom zverenej právomoci mohol poskytnúť sťažovateľke ochranu pred namietaným porušením jej práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), a teda právomoci ústavného súdu predchádzala právomoc všeobecného súdu (subsidiarita). Ak však sťažovateľka mimoriadny opravný prostriedok, na využitie ktorého bola oprávnená, nevyužila, nemožno túto skutočnosť nahrádzať podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené, ako aj s prihliadnutím na už spomínaný princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 *in fine*) ústavný súd nemohol inak, iba znova aj túto časť sťažnosti

sťažovateľky smerujúcu proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 245/2011 a jeho rozsudku z 25. septembra 2013 odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu nedostatku svojej právomoci v tejto veci.

Nad rámec ústavný súd považuje za potrebné pre úplnosť uviesť, že podľa jeho zistení krajský súd vydal v označenej veci opravné uznesenie sp. zn. 1 Co 245/2011 z 21. mája 2014 (sťažovateľka ho v konaní pred ústavným súdom nepredložila), v odôvodnení ktorého okrem iného uviedol: *„Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozhodol hore uvedeným rozsudkom o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov. Pri vyhotovovaní tohto rozsudku došlo k zrejmej nesprávnosti pri označení členov senátu a to tak, že namiesto členky senátu JUDr. Táni Veščičíkovej bol v záhlaví rozsudku nesprávne uvedený ako člen senátu JUDr. Pavol Tkáč. Je nesporné, že JUDr. Pavol Tkáč bol... vylúčený z prejednávania a rozhodovania v uvedenej veci a v súlade z rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2012 bol podpredsedom Krajského súdu v Košiciach určený na pojednanie veci náhradný člen senátu JUDr. Oto Jurčo. Vzhľadom na to, že JUDr. Oto Jurčo v čase nariadenia pojednávania dňa 25. 9. 2013 bol práceneschopný, ako náhradníčka bola členkou senátu JUDr. Táňa Veščičíková...“*

Vzhľadom na skutočnosť, že pri vyhotovení rozsudku došlo k chybe v písaní tým, že namiesto členky senátu JUDr. Táni Veščičíkovej (ktorá ako je zrejme zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom sa pojednávania zúčastnila) bol nesprávne v záhlaví rozsudku uvedený ako člen senátu JUDr. Pavol Tkáč, preto odvolací súd postupom podľa... ustanovenia § 164 O. s. p. uvedenú zrejmu nesprávnosť v písaní týmto uznesením opravil.“

V citovanej časti odôvodnenia opravného uznesenia krajského súdu boli sťažovateľke dané odpovede a vysvetlenia na podstatnú časť jej námietok. Predovšetkým však na otázku, prečo vo veci ako členka senátu rozhodovala JUDr. Táňa Veščičíková, a nie JUDr. Pavol Tkáč, ktorý bol v záhlaví rozsudku z 25. septembra 2013 uvedený. Ústavný súd pritom v takomto postupe nezistil nič, čo by mohlo signalizovať porušenie práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie. Z tohto pohľadu by bola sťažnosť sťažovateľky v tejto časti zjavne neopodstatnenou (dôvod odmietnutia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše, krajský súd vo veci nariadil pojednanie, ktorého sa právny zástupca sťažovateľky zúčastnil, avšak v zápisnici o pojednávaní pred odvolacím súdom nie

je uvedená žiadna námietka proti zloženiu senátu odvolacieho súdu, v dôsledku čoho konajúci súd nemal zámienku už v priebehu konania vyjadriť sa k obsadeniu senátu.

Uvedené skutočnosti však nič nemenia na závere, že pokiaľ sťažovateľka bola presvedčená o nesprávnom obsadení senátu druhostupňového súdu, mala možnosť využiť jej dostupný prostriedok nápravy v podobe mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania podľa § 237 písm. g) OSP. Ústavný súd len pripomína, že o prípustnosti, resp. splnení podmienok dovolania je oprávnený rozhodnúť jedine dovolací súd, a nie ústavný súd, ktorý pri svojom rozhodnutí o sťažnosti sťažovateľky vychádza iba z tvrdení uvedených v sťažnosti, tak ako ich sťažovateľka predniesla, a pokiaľ tieto nasvedčujú tomu, že sťažovateľka sa mohla ochrany svojich práv domáhať pred všeobecným súdom (tak je to aj v danom prípade), musí sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci odmietnuť.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky (zrušiť rozsudok krajského súdu, zrušiť rozsudok okresného súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

Z toho istého dôvodu (odmietnutie sťažnosti) sa ústavný súd nezaoberal ani návrhom sťažovateľky na rozhodnutie o dočasnom opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2014